

งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 7

นายประจวบ วัจนะรัตน์

003321

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

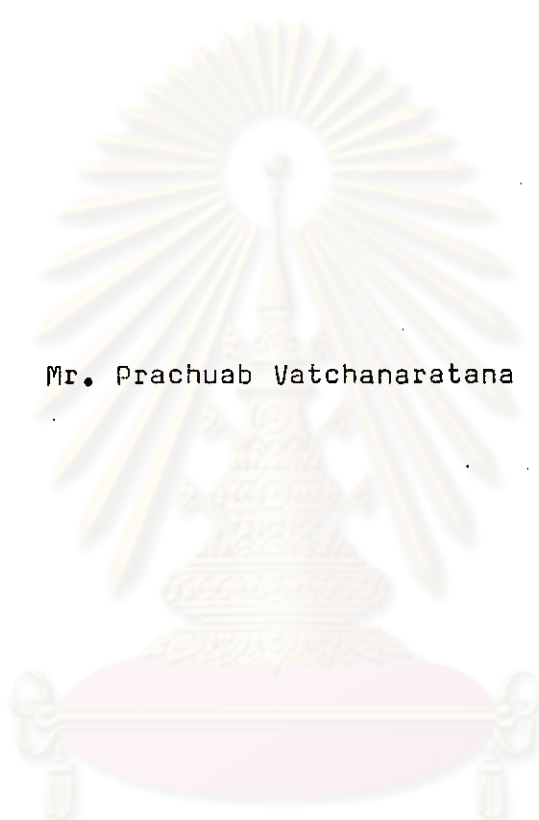
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

I16093534

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASKS OF SECONDARY SCHOOL

IN THE SEVENTH EDUCATIONAL REGION

Mr. Prachuab Vatchanaratana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

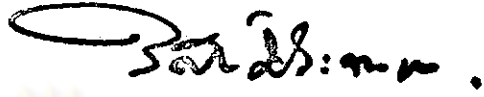
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1977

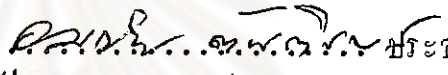
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

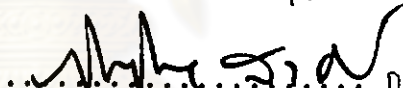
คณบดี

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

.....
(อาจารย์ ดร.บุญมี เฌรขอก)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สาธร)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สาธร

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 7
โดย นายประจวบ วัจนะรัตน์
แผนกวิชา บริหารการศึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์ งานบริหารการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 7

ชื่อ นายประจวบ วัจนะรัตน์

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2519

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของการบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 7
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 7 โดยเฉพาะงานด้านวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน บริการอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
3. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาโครงสร้างของระบบบริหาร ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 7 และปัญหาการปฏิบัติงานการศึกษา ทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ทำการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 รวมทั้งสิ้น 8 จังหวัด ได้ถือเอาจังหวัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกมาร้อยละ 50 ของจังหวัดที่อยู่ในเขตการศึกษา 7 ทั้งหมด วิธีเลือกจังหวัดใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (simple random sampling) เมื่อได้จังหวัดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ได้ใช้วิธีเดียวกันนี้ สุ่มตัวอย่างโรงเรียนมาใช้ในการวิจัยร้อยละ 50 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 7 การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีวิจัยแบบการศึกษาภาคสนาม (field study) โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม ตลอดจนศึกษาเอกสาร

ต่าง ๆ ของโรงเรียน ประชากรในการตอบแบบสอบถามมี 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มประชาชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยตรง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไป 513 ฉบับ เก็บคืนมาได้ 463 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.10 ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อคำถาม และแต่ละประเภทของงาน ตลอดจนหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของงานแต่ละประเภท

สรุปผลการวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 7 ส่วนใหญ่มีลักษณะของระบบบริหารงาน และการจัดองค์การต่าง ๆ ภายในโรงเรียนคล้ายคลึงกัน โดยอาศัยหลักเกณฑ์ นโยบาย ของกรมสามัญศึกษา และทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา โรงเรียนส่วนมากจัดโครงสร้างเป็นสายบังคับบัญชาสายเดียว ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นตรงกับ อาจารย์ใหญ่คนเดียว มีโรงเรียนส่วนน้อยที่จัดโครงสร้างตามแบบที่มีหน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่ปรึกษา มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน การจัดองค์การดังกล่าว จัดตามความจำเป็นที่สามารถปฏิบัติได้จริง ๆ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำแผนภูมิการ จัดองค์การ แต่ไม่ได้จัดทำคำบรรยายลักษณะงาน

2. โรงเรียนมัธยมศึกษา ปฏิบัติงานด้านกิจการนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อย งานด้านวิชาการปานกลาง และงานด้านธุรการ การเงิน บริการงานบริหารบุคคลปฏิบัติค่อนข้างมาก ในการปฏิบัติมากน้อยได้ถึงงานด้านบริหารบุคคลมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปก็คืองานด้านธุรการ การเงิน และบริการ อันดับสามเป็นงานด้านวิชาการ อันดับสี่ี่งานด้านกิจการนักเรียน และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นอันดับที่ห้าสุดท้าย

3. ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียน และปัญหาทางานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ด้านของโรงเรียนดังกล่าว ส่วนมากคล้ายคลึงกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดโครงสร้างของระบบบริหาร และการปฏิบัติงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท ของผู้บริหารโรงเรียน

seventh educational region were selected by simple random sampling. The "Field Study Approach" was used, and included on the job observation, examination of documents, and personal interviews. Questionnaires were sent out to various groups of administrators, academicians, and people related to the administration of secondary schools in the seventh educational region. A total of 513 questionnaires were sent and 463 or 92.10 percent were answered. Data from questionnaires were analyzed by percentages and mean (\bar{X}).

Findings of the study

1. Most of the secondary schools of the General Education Department in the seventh educational region have similar administrative and organizational structures in accordance with the policy of the Department of General Education, and educational administration theories. Most school has the "Line" administrative structure. However, some has "Line and Staff" form. Principals have the highest administrative power and are authorized to make all decisions within the school. However, they may appoint committees to assist them in any area of administration. Many schools utilized organization charts but lacked job descriptions for their personnel.

2. The area of activity of students and school community relations were rather low, the area of academic was median level, and the area of school personnel management, school business, finance and service were rather high. Therefore, when listed the above tasks in order of importance and most / less frequently performed it is as follows : personnel management; school business and finance, academi

student activities; and school community relations.

3. The problems related to the educational administration structure in secondary schools are mostly similar and are as the result of the organization of the structure of educational administration and the executive of the five tasks by school administrators.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สาธร ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ ผู้ตรวจร่าง และให้คำปรึกษาแนะนำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันติเมธ ใต้โทชอคิต และช่อแก้ไข บางประการ อาจารย์เลิศ เกษรคำ และอาจารย์ลัดดา วัจนะรัตน์ ได้เป็นกำลังใจ สันับสนุนด้วยดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบว่าลึกถึง คุณพ่อ คุณแม่ คณะครูอาจารย์ ผู้ประศาสน์วิชามาแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน ด้วยความกตัญญูกตเวทิต์ และขอขอบพระคุณคณะครูอาจารย์โรงเรียนบางบัวทอง โรงเรียนวัดคณายโรง ตลอดจนผู้ที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในการวิจัยนี้ทุกท่าน ที่ได้สนับสนุน ทั้งร่างกาย และแรงใจมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

คุณเริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด สาธารณราษฎร์ กรุงเทพมหานคร ได้กรุณาออกค่าใช้จ่ายในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ เป็นจำนวนเงิน 5,000.00 บาท

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประจวบ วัจนะรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ญ
รายการภาพประกอบ	ต
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความ	6
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	8
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
งานบริหารการมัธยมศึกษา	11
งานบริหารการศึกษาค้นวิชาการ	17
งานบริหารการศึกษาค้นบุคคล	18
งานบริหารการศึกษาค้นกิจกรรมนักเรียน	20
งานบริหารการศึกษาค้นธุรการ การเงินและบริการ	22
งานบริหารการศึกษาค้นความสัมพันธ์กับชุมชน	25
3 การดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	27
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	27
วิธีดำเนินการวิจัย	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35

บทที่

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	37
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์	41
	โครงสร้างระบบบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา	41
	การปฏิบัติงานการศึกษาทั้ง 5 ประเภท	45
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ	57
	สรุปผลการวิจัย	59
	อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	64
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	74
	บรรณานุกรม	76
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก.	81
	ภาคผนวก ข.	127
	ประวัติการศึกษา	163

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	สรุปปริมาณนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา	4
2	ปริมาณครู และ โรงเรียนมัธยมศึกษา	5
3	จำนวนขอแบบสอบถามและความสำคัญแต่ละประเภท	34
4	จำนวนแบบสอบถามจำแนกตามประเภท	35
5	ลักษณะประชากรแบ่งตามเพศ	38
6	วิถีทางการศึกษาของผู้บริหาร นักวิชาการ	39
7	อาชีพของประชาชน	40
8	งานบริหารการศึกษาประเภทต่าง ๆ ตามความเห็นของผู้บริหาร	44
9	งานบริหารการศึกษาประเภทต่าง ๆ ตามความเห็นของนักวิชาการ	48
10	งานบริหารการศึกษาประเภทต่าง ๆ ตามความเห็นของประชาชน	51
11	งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 7	54
12	งานบริหารด้านวิชาการ ตามความเห็นของผู้บริหาร	82
13	งานบริหารด้านบุคคล ตามความเห็นของผู้บริหาร	87
14	งานบริหารด้านกิจการนักเรียนตามความเห็นของผู้บริหาร	91
15	งานบริหารด้านธุรการ การเงินและบริการตามความเห็นของผู้บริหาร	95
16	งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตามความเห็นของผู้บริหาร	98
17	งานบริหารด้านวิชาการตามความเห็นของนักวิชาการ	101
18	งานบริหารด้านบุคคลตามความเห็นของนักวิชาการ	105
19	งานบริหารด้านกิจการนักเรียนตามความเห็นของนักวิชาการ	107
20	งานบริหารด้านธุรการ การเงินและบริการตามความเห็นของนักวิชาการ	111
21	งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตามความเห็นของนักวิชาการ	113
22	งานบริหารด้านวิชาการตามความเห็นของประชาชน	116
23	งานบริหารด้านบุคคลตามความเห็นของประชาชน	118
24	งานบริหารด้านกิจการนักเรียนตามความเห็นของประชาชน	119
25	งานบริหารด้านธุรการ การเงินและบริการตามความเห็นของประชาชน	122
26	งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชนตามความเห็นของประชาชน	124

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภูมิแสดงสายบังคับบัญชาสายเดียว	42
2	แผนภูมิแสดงสายบังคับบัญชาแบบหน่วยงานหลักและหน่วยงานปรึกษา	42
3	แผนภูมิเสนอแนะการจัดสายบริหารในโรงเรียน	66
4	แผนภูมิเสนอแนะสายบังคับบัญชาโรงเรียนมัธยมศึกษานอกโรงเรียน	67

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย